

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

зі спеціальності 242 «ТУРИЗМ»
рівень вищої освіти «Бакалавр»

Львів – 2018

Рекомендовано до друку вченою радою
факультету туризм
Львівського державного університету
фізичної культури
протокол № 1 від „12” вересня 2018 р.

Укладачі: к.е.н. Гуцуляк В.Р.

Зміст

Вступ	4
Розподіл балів за видами контролю	5
Структура навчальної дисципліни	7
Програма курсу « Основи менеджменту»	8
Плани семінарських занять та їх зміст	10
Питання для контролю та самоконтролю знань	16
Рекомендована література	22

Метою вивчення дисципліни «Основи менеджменту» є формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу середовища функціонування організації, прийняття раціональних та логічних управлінських рішень, які спираються не на інтуїцію, а на фактичні аналітичні значення роботи підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: сутність основних понять і категорій менеджменту; історія розвитку менеджменту; принципи, функції та методи менеджменту; суть організації; взаємозв'язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища; організація взаємодії та повноважень; характеристика основних типів організаційних структур управління; основи планування, здійснення мотивування та контролювання; прийняття управлінських рішень; керівництво та лідерство, стилі управління, теорії конфліктів

вміти: економічно мислити, логічно і змістовно пояснювати явища і процеси в ринковій економіці, поєднувати набуті знання з майбутньою спеціальністю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кількість тем	Поточне оцінювання			Підсумковий тест (іспит)	Підсумкова оцінка
	Разом	Семинарські заняття	Самостійна робота		
	100	75	25		
Тема 1.	100	0-5	25	50	100
Тема 2					
Тема 3					
Тема 4					
Тема 5					
Тема 6					
Тема 7					
Тема 8					
Тема 9					
Тема 10					
Тема 11					
Тема 12					
Тема 13					
Тема 14					
Тема 15					

* - розраховується як середньоарифметичне значення кількості балів поточного оцінювання та підсумкового тесту (іспит):

$$\text{Підсумкова оцінка} = \frac{\text{поточне оцінювання} + \text{підсумковий тест (іспит)}}{2}$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

FX - означає «незадовільно» - необхідно виконати певну додаткову роботу для успішного складання (перескладання предмету);

F - означає «незадовільно» - необхідна значна подальша робота (повторне вивчення курсу)

Структура навчальної дисципліни

Назви тем дисципліни	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
ЛЕК.		СЕМ.	САМ.	ІНД.	
Тема 1. Теоретичні основи менеджменту	6	2	2	2	
Тема 2. Історія розвитку менеджменту.	6	2	2	2	
Тема 3. Організація як об'єкт управління	6	2	2	2	
Тема 4. Функції та технологія менеджменту	6	2	2	2	
Тема 5. Планування діяльності організації	6	2	2	2	
Тема 6. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	
Тема 7. Мотивування як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	
Тема 8. Контролювання як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	
Тема 9. Регулювання як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	
Тема 10. Управлінські рішення Сутність управлінських рішень.	6	2	2	2	
Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті	6	2	2	2	
Тема 12. Керівництво і лідерство в організації	6	2	2	2	
Тема 13. Організаційні зміни та ефективність менеджменту	6	2	2	2	
Тема 14. Управління конфліктними ситуаціями і стресами	6	2	2	2	
Тема 15. Сучасний менеджмент в Україні та світі.	6	2	2	2	
Усього годин	90	30	30	30	-

ПРОГРАМА КУРСУ
«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»
(30 год.)

Тема 1: Теоретичні основи менеджменту

1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту.
2. Співвідношення категорій «управління» та «менеджмент».
3. Менеджери та підприємці.
4. Ролі менеджера в організації. Якості менеджера.
5. Рівні та сфери менеджменту.

Тема 2: Історія розвитку менеджменту.

1. Етапи розвитку менеджменту
2. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні.
3. Сучасні підходи до менеджменту.

Тема 3: Організація як об'єкт управління

1. Організація та її різновиди в Україні.
2. Організація та її функції.
3. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.
4. Життєвий цикл організації.

Тема 4: Функції та технологія менеджменту.

1. Сутність та структура технології менеджменту.
2. Процес управління як основа технології.
3. Регламентація функцій менеджменту.

Тема 5: Планування діяльності організації.

1. Сутність і види планування.
2. Стратегічне планування.
3. Планування дій (заходів).

Тема 6: Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.

1. Сутність організації. Повноваження і відносини.
2. Формування організаційної структури. Види структур.

Тема 7: Мотивування як загальна функція менеджменту.

1. Сутність та значення мотивації.
2. Теорії мотивації.
3. Модель механізм мотивації
4. Формування системи стимулювання.

Тема 8: Контролювання як загальна функція менеджменту.

1. Суть та види контролю.
2. Процес, правила і вимоги до проведення Теорії мотивації.
3. Модель механізм мотивації
4. Формування системи стимулювання.

Тема 9: Регулювання як загальна функція менеджменту.

1. Сутність і класифікація методів менеджменту.
2. Зміст та характеристика методів менеджменту..

Тема 10: Управлінські рішення Сутність управлінських рішень. .

1. Сутність та характеристика формальних груп..
2. Етапи розвитку формальних груп.
3. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи.
4. Сутність та характеристика неформальних груп.

Тема 11: Інформація і комунікації в менеджменті

1. Сутність комунікацій та їх інформаційне забезпечення.
2. Комунікативний процес.
3. Перешкоди на шляху ефективних комунікацій та методи їх подолання.

Тема 12: Керівництво і лідерство в організації.

1. Сутність та основні засади керівництва.
2. Підходи до керівництва.
3. Стилi керівництва.
4. Конфлікти як об'єкти керівництва.
5. Сучасні типи ефективних лідерів.

Тема 13: Організаційні зміни та ефективність менеджменту.

1. Напрямки організаційних змін та подолання опору змінам.
2. Ефективність системи менеджменту.

Тема 14: Управління конфліктними ситуаціями і стресами

1. Сутність та наслідки конфлікту.
2. Типи, причини та способи вирішення конфлікту.
3. Сутність і управління стресами.

Тема 15: Сучасний менеджмент в Україні та світі.

1. Особливості та проблемні питання сучасного менеджменту в Україні.
2. Організаційна культура як запорука успіху організації управління.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАННЯТЬ ТА ЇХ ЗМІСТ

(30 год.)

Тема 1: Суть і значення менеджменту

1. Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту.

Визначення менеджменту. Зміст менеджменту. Предмет науки. Об'єкт менеджменту. Суб'єкт менеджменту.

2. Співвідношення категорій «управління» та «менеджмент».

Категорія «управління». Категорія «менеджмент». Види функції менеджменту. Категорії менеджменту. Керування. Адміністрування. Сутність менеджменту. Цикл менеджменту.

3. Менеджери та підприємці.

Менеджер та його діяльність. Підприємець. Характерні особливості між ними.

4. Ролі менеджера в організації. Якості менеджера.

Управлінська роль менеджера. Прийняття рішення. Інформаційна роль. Роль керівника. Якості менеджера: професійно-ділові, адміністративно-організаційні, соціально-психологічні, моральні. Десять ролей менеджера. Основні риси необхідні менеджеру.

5. Рівні та сфери менеджменту..

Три рівні управління: технічний, управлінський, інституційний. Поділ управлінської праці. Характеристика рівнів управління. Сфери менеджменту. Три рівні менеджменту: вищий, середній та нижній.

Тема 2: Розвиток менеджменту

1. Етапи розвитку менеджменту

Історія розвитку менеджменту. Основні етапи розвитку. Школи управління. Властивості.

2. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні.

Всесвітньовідомі учені. Значний внесок українських науковців.

3. Сучасні підходи до менеджменту.

Основні риси сучасного менеджменту. Проблеми менеджменту. Науковці які працюють над ними.

Тема 3: Організація її суть та характеристики

1. Організація та їх різновиди в Україні.

Суть організації. Ознаки організації. За способом та методом управління організації. За характером адаптації до змін. За видом

діяльності організації. Підприємства поділяють відповідно до Господарського кодексу України. За наявності у статутному фонді підприємства іноземних інвестицій. Залежно від способу управління та формування статутного фонду. За величиною підприємства

2. Організація та її функції.

Основні функції менеджменту : операційна, маркетингова, фінансово-ресурсна та трудова.

3. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.

Внутрішнє середовище організації. Основні внутрішні зміни. Цілі. Структура. Завдання. Технологія. Працівники. Зовнішнє середовище організації. Фактори зовнішнього середовища.

4. Життєвий цикл організації.

Етапи життєвого циклу організації: народження, дитинство, юність, рання зрілість, завершальна зрілість, старіння, відродження.

Тема 4: Технологія менеджменту.

1. Сутність та структура технології менеджменту.

Управлінська діяльність. Технологія менеджменту. Складові елементи технології менеджменту. Основні завдання та вміння повинні володіти менеджери.

2. Процес управління як основа технології.

Складові будь-якого управлінського процесу. Зв'язок ролей, функцій та методів. Міжнародні ролі. Інформаційні ролі. Прийняття рішень. Планування. Організація. Мотивація. Контроль. Технологічні методи менеджменту. Координація. Регулювання. Основні функції менеджменту. Методи менеджменту.

3. Регламентація функцій менеджменту.

Поняття регламентування. Документи організаційного регламентування. Правові норми управління. Положення про структурні підрозділи. Посадові інструкції.

Тема 5: Суть та види планування.

1. Сутність і види планування.

Суть планування. Процес планування. Види планування: стратегічне та реалізації стратегії.

2. Стратегічне планування.

Суть стратегічного планування. Місія. Функції місії: внутрішня та зовнішня. Визначення цілей. Оцінка і аналіз зовнішнього середовища. Управлінські обмеження сильних та слабких сторін організації. Аналіз, оцінка та вибір стратегії.

3. Планування дій (заходів).

Суть та значення плану дій. Основні вимоги при його розробці. Забезпечення

організаційних умов. Забезпечення фінансових умов. Забезпечення мотиваційних умов. Забезпечення нормативно-правових умов. Послідовність план дій.

Тема 6: Формування організаційної структури.

1. Сутність організації. Повноваження і відносини.

Суть організації. Процес організації. Делегування. Відповідальність. Діяльність організації. Делегування завдань. Ефективне делегування. Повноваження та його види. Характеристика повноважень. Управлінські відносини та їх характеристика.

2. Формування організаційної структури. Види структур.

Суть та функції організаційної структури. Основні етапи та формування. Класифікація організаційних структур. Лінійна структура. Функціональна структура

Тема 7: Сутність змістовних теорій мотивації.

1. Сутність та значення мотивації.

Мотивація. Категорії мотивації. Потреби. Винагороди: внутрішні та зовнішні.

2. Теорії мотивації.

Теорії мотивації. Ієрархія потреб за Маслоу. Теорія очікування В.Врума. Теорія справедливості і модель мотивації Портера-Лаулера.

3. Модель механізм мотивації

Характеристика моделі. Типи та характеристика поведінки працівників. Мотиваційне середовище. Типи поведінки. Правила які повинні дотримуватися керівники.

4. Формування системи стимулювання.

Засади формування системи стимулювання. Форми і системи оплати праці. Їх характеристика.

Тема 8: Процес, правила і вимоги до контролю.

1. Суть та види контролю.

Контроль. Фактори контролю. Характеристика основних видів контролю. Поточний контроль. Заключний контроль.

2. Процес, правила і вимоги до проведення Теорії мотивації.

Теорії мотивації. Ієрархія потреб за Маслоу. Теорія очікування В.Врума. Теорія справедливості і модель мотивації Портера-Лаулера.

3. Модель механізм мотивації

Характеристика моделі. Типи та характеристика поведінки працівників. Мотиваційне середовище. Типи поведінки. Правила які повинні дотримуватися керівники.

4. Формування системи стимулювання.

Засади формування системи стимулювання. Форми і системи оплати праці. Їх характеристика.

Тема 9: Методи менеджменту.

1. Сутність і класифікація методів менеджменту.

Основні завдання функцій. Методи. Класифікація методів менеджменту.

2. Зміст та характеристика методів менеджменту..

Економічні методи та їх розподіл: плани, економічні стимули, фінанси, кредит, податки, бюджет, ціни. Адміністративні методи: організаційні, розпорядчі та дисциплінарні. Соціально- психологічні методи.

Тема 10: Прийняття управлінських рішень.

1. Сутність та характеристика формальних груп..

Група. Формальна. Командна. Цільова. Комітет.

2. Етапи розвитку формальних груп.

Суть основних етапів розвитку: знайомство, шторму, входження в норму, результативної роботи та розформування.

3. Фактори, що впливають на ефективність роботи групи.

Командні групи і комітети. Фактори ефективності роботи групи: чисельність, склад, групові, згуртованість, конфліктність, статус членів та ролі членів .

4. Сутність та характеристика неформальних груп.

Суть неформальної групи. Її специфіка. Основні характеристики: соціальний контроль, опір змінам та наявність неформального лідера. Основні способи впливу керівника на неформальні групи.

Тема 11: Комунікації організації.

1. Сутність комунікацій та їх інформаційне забезпечення.

Комунікації. Класифікації за різними ознаками. Організаційні комунікації. Міжособистісні комунікації. За способом виникнення: формальні та неформальні. Елементи системи невербальної комунікації.

2. Комунікативний процес.

Суть комунікаційного процесу. Їх етапи.

3. Перешкоди на шляху ефективних комунікацій та методи їх подолання.

Фактори ефективних комунікацій. перешкоди ефективних комунікацій. Стратегії ділових переговорів.

**Тема 12: Керівництво: влада та особистий вплив.
Лідерство: поведінкові і ситуаційні підходи.**

1. Сутність та основні засади керівництва.

Керівництво. Керівник в організації. лідерство, влада, вплив. Американський менеджмент.

2. Підходи до керівництва.

Поняття керівника. Підхід з позицій особистих якостей. Підхід з позицій поведінки. Ситуаційний підхід.

3. Стилi керівництва.

Види стилів керівництва. Авторитарний (автократичний) стиль керівництва. Демократичний (ліберальний) стиль керівництва. Комбінований стиль керівництва. Стиль керівництва через структуру та увагу до підлеглих. Стилi керівництва на засадах управлінської тратки. Зміна стилю ефективного керівництва залежно від ситуації.

4. Конфлікти як об'єкти керівництва.

Конфлікт. Основні причини конфліктів. Класифікацію конфліктів за річними ознаками. Етапи перебігу конфлікту. Форми перебігу конфлікту. Методи розв'язання конфлікту.

5. Сучасні типи ефективних лідерів.

Трансакційні керівники та їх основні функції. Харизматичні лідери. Лідери, що трансформують. Інтерактивні лідери.

Тема 13: Фактори, що впливають на ефективність менеджменту.

1. Напрямки організаційних змін та подолання опору змінам.

Організаційний розвиток. Фактори, що сприяють розвитку організаційних змін. Аспекти управління організаційними змінами за Леррі-Грейнером. Умови успіху в здійсненні змін в організації. Методи подолання опору організаційним змінам. Культура організації. Фактори, що впливають на розвиток культури організації.

2. Ефективність системи менеджменту.

Результативність та ефективність менеджменту: економічна, організаційна та соціальна. Критерії оцінки ефективності діяльності організації. Кількісні показники ефективності системи менеджменту.

Тема 14: Керування конфліктами в організації.

1. Сутність та наслідки конфлікту.

Поняття конфлікту. Модель виникнення і розвитку конфлікту. Наслідки конфлікту.

2. Типи, причини та способи вирішення конфлікту.

Типи конфліктів: міжособовий, між особою та групою та міжгруповий. Причини конфлікту. Способи вирішення конфліктних ситуацій.

3. Сутність і управління стресами.

Стрес. Фактори, які викликають стрес. Правила подолання стресових ситуацій.

Тема 15: Досвід менеджменту в Україні.

1. Особливості та проблемні питання сучасного менеджменту в Україні.

Суть сучасного менеджменту. Модель переходу з теорії до практики. Роль сучасного менеджера. вимоги до сучасного керівника. Основні проблеми українського менеджменту.

2. Організаційна культура як запорука успіху організації управління.

Цінності компанії. Інтеграція організаційної структури. Форми оцінки персоналу в сучасних умовах.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТА САМОКОНТРОЛЮ

Тема 1: Теоретичні основи менеджменту

1. Дайте визначення поняття «менеджмент», що згадується у розділі.
2. Назвіть основні функції менеджера.
3. Назвіть та охарактеризуйте типи менеджерів.
4. Як залежить праця менеджера від його місця в ієрархічній системі управління?
5. Яке керівництво організацією, на вашу думку, ефективніше: одноосібне (топменеджер) чи колективне (команда менеджерів)?
6. Які ролі виконує менеджер, і як вони пов'язуються з його місцем в ієрархічній системі управління?
7. Запитайте менеджерів середнього чи вищого рівня, як вони виконують свої управлінські функції з планування, організації, управління та контролю. Скільки часу вони витрачають на виконання тієї чи іншої функції?
8. Уявіть себе директором гуртової бази. Визначте відповідний рівень менеджменту. Проаналізуйте, які ролі вам доведеться виконувати щодня?

Тема 2: Історія розвитку менеджменту.

1. Основні історичні періоди розвитку менеджменту?
2. Основні підходи до виділення шкіл і підходів до управління?
3. Основні представники наукової школи управління?
4. Характеристика внеску наукової школи в науку управління?
5. Представники адміністративної школи в управлінні?
6. Основні напрямки дослідження адміністративної школи управління?
7. Основні напрямки дослідження школи людських відносин?
8. Характеристика школи поведінкових наук та її представники?
9. Системний підхід в менеджменті: сутність та основні аспекти?
10. Відмінні риси між американською і японською моделями менеджменту?

Тема 3: Організація як об'єкт управління

1. Дайте визначення поняття «організація як відкрита система».
2. Назвіть та охарактеризуйте компоненти, що впливають на ефективну діяльність організації.
3. Які основні внутрішні змінні організації потрібно враховувати топменеджерові при ухваленні управлінських рішень?
4. Чому керівники організації повинні усвідомлювати взаємозв'язок внутрішніх змінних компанії, і як це впливає на діяльність компанії?
5. Назвіть та проаналізуйте фактори зовнішнього середовища організації.
6. Які управлінські рішення ухвалює керівник організації, аналізуючи вплив факторів робочого середовища?

7. Проаналізуйте різницю між факторами зовнішнього середовища прямої і опосередкованої дії.

8. Наведіть приклад, виходячи з власного досвіду, впливу політичного, соціокультурного, міжнародного факторів на діяльність організації.

Тема 4: Функції та технологія менеджменту.

1. Що таке технологія менеджменту? З яких елементів вона складається?
2. Які вимоги висувають до ефективної технології менеджменту?
3. Дайте характеристику основним технологічним етапам процесу управління.
4. Які стадії визначають зміст кожного етапу технології управління?

Тема 5: Планування діяльності організації.

1. Дайте порівняльну характеристику процесу планування та бізнеспланування.
2. Хто здійснює планування?
3. Розташуйте плани (за часовим терміном) у певній послідовності: оперативні стратегічні одноразові Чи важлива послідовність у плануванні?
4. Стратегія – це (зазначте правильну відповідь): а) генеральна довгострокова програма дій та порядок розподілу пріоритетів та ресурсів організації для досягнення її цілей; б) процес формування мети діяльності підприємства, визначення пріоритетів, засобів і методів для досягнення її цілей; в) процес планування, організації, приведення в дію та контроль організації для досягнення її цілей.
5. Охарактеризуйте відмінні особливості стратегічного та оперативного планування.
6. Що покладено в основу SWOTаналізу?
7. За методикою стратегічної оцінки проаналізуйте підприємство, де ви проходили практику.
8. Яка з описаних стратегій найкраще вказує напрям розвитку підприємства? Відповідь обґрунтуйте.
9. Уявіть себе менеджером комерційного відділу підприємства. Ваша фірма щороку бере участь у міжнародному ярмарку. «Накресліть» стратегічний та оперативний плани для участі в ярмарку.

Тема 6: Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.

1. Чому делегування повноважень має фундаментальне значення для управління?
2. Які є найпоширеніші перешкоди для ефективного делегування повноважень?
3. Назвіть та проаналізуйте основні типи організаційних структур.

4. За яких умов використовують механічну/органічну структури управління? Наведіть приклад.

5. Назвати ознаки централізованої/децентралізованої структури управління.

Тема 7: Мотивування як загальна функція менеджменту.

1. У чому полягає сутність мотивації як функції менеджменту, яке її значення?

2. Розкрийте сутність змістовних теорій мотивації, дайте характеристику теорії потреб Маслоу.

3. Які прецесійні теорії мотивації, яка їх сутність? Охарактеризуйте кожну з теорій.

4. Охарактеризуйте модель механізму мотивації.

5. Які основні типи поведінки працівників? Дайте їм характеристику.

6. Яких правил слід дотримуватися керівнику при формуванні мотиваційного середовища в організації?

7. На яких засадах і як слід формувати систему стимулювання?

8. Які форми і системи оплати праці? Дайте їм характеристику.

Тема 8: Контролювання як загальна функція менеджменту.

1. Яка роль контролю в управлінні?

2. Назвіть та проаналізуйте фактори, що визначають об'єктивність та потрібність контролю.

3. Назвіть суб'єкти та об'єкти контролю.

4. Які основні види контролю з погляду часу здійснення та виконання роботи ви знаєте?

5. Проаналізуйте взаємозв'язок видів контролю та функцій менеджменту.

6. На конкретних прикладах проаналізуйте взаємозв'язок процесів планування і контролю.

7. Які рішення в процесі контролю повинен ухвалювати менеджер на етапі порівняння досягнутих результатів з розробленими стандартами?

8. Розробіть приклад реалізації моделі процесу контролю в конкретній організації.

9. Як буде відрізнятися контроль в організації з централізованим і децентралізованим стилем управління?

10. Опишіть досвід або приклад ситуації, як контроль впливає на поведінку людей.

Тема 9: Регулювання як загальна функція менеджменту.

1. . Розкрийте сутність методів управління.

2. Як класифікуються методи менеджменту?

3. Як виявляється системність методів управління?

4. Які методи менеджменту можна вважати адміністративними?

5. Дайте характеристику регламентуванню.
6. Що означає термін "нормування"?
7. Що таке інструктування?
8. Як ви розумієте розпорядницький вплив?

Тема 10: Управлінські рішення Сутність управлінських рішень.

1. Назвіть види управлінських рішень і поясніть різницю між запрограмованими і незапрограмованими управлінськими рішеннями.
2. Що впливає на ефективність ухвалення управлінського рішення?
3. Назвіть фактори, що впливають на процес ухвалення управлінського рішення.
4. Проаналізуйте управлінські рішення, які ухвалюють за способом обґрунтування, та наведіть конкретні приклади.

Тема 11: Інформація і комунікації в менеджменті

1. У чому полягає сутність комунікацій?
2. Від чого залежить ефективність комунікацій всередині організації?
3. Перерахуйте ознаки класифікації комунікацій.
4. Що таке неформальні комунікації і яку роль вони відіграють в організації?
5. Дайте характеристику інформації як основи комунікацій.
6. За яким умов письмова комунікація має переваги над усною?
7. Які основні елементи комунікаційного процесу?
8. Які основні перешкоди процесу комунікації?
9. Охарактеризуйте основні риси комунікації ділових партнерів.
10. Які прийоми ведення ділових переговорів ви знаєте?

Тема 12: Керівництво і лідерство в організації.

1. Що таке лідерство (керівництво)?
2. Що таке соціальна культура?
3. Що таке організаційна культура?
4. Дайте характеристику культури Влади.
5. Дайте характеристику культури Ролі.
6. Дайте характеристику культури Завдання.
7. Дайте характеристику культури Особистості.
8. Укажіть складові організаційної культури.
9. Вважається, що організаційна культура формується в процесі вирішення організацією двох груп завдань. Перелічіть ці завдання.
10. Які існують символічні і формалізовані підходи до пошуку відповіді на питання про відповідність стратегії і культури організації?
11. Наведіть розгорнуте формулювання термінів "команда" і "група".
12. Укажіть основні відмінності між командами і групами
13. Які типи команд Ви знаєте?

14. Перелічіть фактори, що визначають ефективності досягнення цілей команди.

Тема 13: Організаційні зміни та ефективність менеджменту.

1. Який зв'язок існує між ефективністю й результативністю функціонування організації, з одного боку, та рівнем управління і діями конкретних менеджерів, з другого?
2. Які типові чинники спричиняють низьку ефективність діяльності організацій?
3. Які концепції визначення ефективності Ви знаєте? У чому їх сутність?
4. У чому полягають особливості різних підходів до оцінки ефективності управлінської діяльності?
5. Чим відрізняються підходи до оцінки організаційної ефективності? Які з них, на Вашу думку, більш реалістичніші?
6. Які фактори впливають на організаційну ефективність відповідно рівневого підходу до її оцінки.
7. У чому полягає відмінність змісту категорій «результативність управління», «ефект управління» та ефективність управління?
8. Дайте загальну характеристику напрямків підвищення ефективності управлінської діяльності.
9. Назвіть основні критерії ефективності діяльності організації.
10. Якісні та кількісні показники ефективності системи менеджменту організації.

Тема 14: Управління конфліктними ситуаціями і стресами

1. Поняття конфлікту, конфліктної ситуації.
2. Охарактеризуйте природу конфлікту.
3. Характеристика типів конфліктів.
4. Перерахуйте та охарактеризуйте основні причини конфліктів.
5. Характеристика моделі конфліктної ситуації.
6. Поняття типів темпераменту людини.

Тема 15: Сучасний менеджмент в Україні та світі.

1. Які типи корпоративних відносин Ви можете назвати? Коротко охарактеризуйте їх.
2. Який зміст Ви вкладаєте у поняття «соціальнопсихологічний клімат»?
3. Чому, на Вашу думку, корпоративну культуру і соціально-психологічний клімат вважають тотожними поняттями? Обґрунтуйте свою думку.
4. Які чинники впливають на соціально-психологічний клімат колективу навчального закладу? Коротко їх охарактеризуйте.
5. У чому полягає мобінг, боулінг і босінг? Прокоментуйте.

6. Які типи позиції керівника в системі корпоративних відносин ВНЗ Ви можете назвати? Охарактеризуйте кожний з них.
7. Яку роль відіграє керівник у формуванні і коригуванні корпоративних відносин між викладачами ВНЗ? Обґрунтуйте свою відповідь.
8. Які існують види комунікацій усередині організації, зокрема навчального закладу?
9. Яку роль відіграють неформальні комунікації в організації? Чи можна ними керувати?
10. Що є регуляторами корпоративної поведінки співробітника (викладача) у системі корпоративної культури організації?

Рекомендована література

Основна:

1. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі, О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. – Харків: Фоліо, 2014. – 846 с.
2. Осовська Г.В. Менеджмент: підручник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський – вид. 4-е, перероблене і доповнене. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.
3. Менеджмент : навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканевич, та ін.]; за заг. редакція Г. Є. Мошека. – К. : Ліра-К, 2015. – 550 с.
4. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с

Допоміжна:

1. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.
2. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
3. Менеджмент громадських організацій : вибрані питання теорії та практики : навч. посіб. / [Балацький О. Ф., Теліженко О. М., Мішенін Є. В. та ін.]; за заг. ред. О. Ф. Балацького, О. М. Теліженка, О. А. Лук'янихіної. – Суми : Університетська книга, 2015. – 366 с.
4. Березін О. В. Управління проектами : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – Суми : Університетська книга, 2014. – 272 с.
5. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 334 с.
6. Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / Ю. І. Палеха. – К. : Ліра-К. – 2015. – 346 с.
7. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник / Г. В. Осовська, Л. Ц. Масловська, О. А. Осовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2014. – 366 с.
8. Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 130 с.
9. Чайка Г. Л. Самоменеджмент менеджера : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2014. – 422 с.
10. Маркетинг і менеджмент інноваційного розвитку : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми : Університетська книга, 2015. – 728 с.
11. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : навч. посіб. / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 324 с.
12. Марущак С. М. Оцінка та управління підприємницькими ризиками : навч. посіб. / С. М. Марущак, Г. В. Єфімова, О. В. Пащенко. – Херсон : Олді-плюс, 2014 – 296 с.

13. Божидарнік Т. В. Креативний менеджмент : навч. посіб. / Т. В. Божидарнік, Н. М. Василик. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 498 с.
14. Бондар-Підгурська О. В. Ділове адміністрування (корпоративне управління) : навч. посіб. / О. В. Бондар-Підгурська, А. О. Глебова. – К. : Ліра-К, 2015. – 448с.
15. Чурсіна Л. А. Сертифікація персоналу : навч. посіб. / Л. А. Чурсіна, Ю. В. Березовський, Г. А. Тіхосова, – К. : Ліра-К, 2014. – 316 с
16. Старченко Г. В. Операційний менеджмент : навч. посіб. / Г. В. Старченко, І. В. Калінько, І. А. Косач. - К. : КондорВидавництво, 2015. - 264 с.
17. Косач І. А. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами. Навчальний посібник / І. А. Косач, Л. С. Ладонько, І. В. Калінько. - К.: КондорВидавництво, 2014. - 217 с.
18. Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. – К.: Кондор, 2014. – 452 с.
19. Дайновський Ю.А. 505 прийомів бізнесу. К. «А.С.К.», 1998. – 244 с.
20. Годин В.В., Корнеев І.К. Управління інформаційними ресурсами. М ИНФРА, 2000. – 335 с.
21. Менеджмент. Под ред. Страховой О.А. С-П. «ПИТЕР», 2000. – 138 с.
22. Пономаренко О.І., Пономаренко В.О., Системні методи в економіці, менеджменті та бізнесі. «ЛИБІДЬ». 1995. – 240 с.
23. Смирнов Э.А. Основы теории организации. М «Аудит», 1998. – 374 с.
24. . Карлова О.А. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ. Навч. посібник. –Харків: ХНАМГ, 2008.– 314 с. Укр. мовою.
25. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту. Львів, 2002.
26. Немцов В.Д. Менеджмент організацій. Київ, 2001.
27. Петренко В.П., Данилюк М.О., Попадюк А.В., Табахарнюк М.О. Тактика особистої роботи менеджера (персональний менеджмент). - Івано-Франківськ: ІФОД, 1996. - 188с.
28. Петренко В.П., Данилюк М.О. Вступ до менеджменту. Івано-Франківськ, 1994